

Приштински публициста Ветон Сурои, коментаришући домете најновијих бриселских споразума констатује да је на Косову њиховим потписивањем створен нови ентитет.

Он је рекао да су се о томе договорили премијери Србије и Косова, уз посредовање ЕУ.

"Они су потписали да се тај ентитет успостави на основу закона Косова како оних који су сада на снази, па тако и оних који ће тек бити израђени. Иако такав ентитет не постоји ни у Уставу ни у законима Косова, они су се сложили да заједнички опишу природу тог правног ентитета, од самог оснивања, материју која ће га испуњавати и односе које ће имати са централним властима у будућности", оцењује Сурои у ауторском тексту за дневни лист Коха диторе.

Описујући детаљно елементе нове заједнице, а коју у Приштини зову асоцијацијом, Сурои такав назив оспорава и тврди да "наравно да тај правни ентитет није невладина организација".

"Тешко би било замислити да неки НВО има права која су дата асоцијацији. На пример, да њени запослени потпадају под Закон о државној управи, као што ће бити случај са запосленима у Асоцијацији/Заједници", примећује Сурои.

Напротив, тај правни ентитет око ког су се сложиле две владе представља територијалну аутономију косовских Срба, сматра Сурои и констатује да у њој интереси косовских Срба добијају територијалну форму.

Унутар те Асоцијације/Заједнице, како наводи, српске власти ће одређивати економски развој, просторно планирање, образовање, здравство, али ће моћи да штите и све оно што се сматра српским интересом.

Истовремено, примећује Сурои, у моменту када нешто идентификују као супротно свом интересу, власти Асоцијације/Заједнице могу да блокирају извршење одлука на својој територији, да траже измене оних одлука донетих на централном нивоу или да их потпуно оспоре на разним судским инстанцама, што подразумева и Уставни суд. Или да ураде све три ствари ођедном.

Помињући и поредећи појмове већине и мањине у српском политичком дискурсу од времена Милошевића, Сурои у анализи бриселских споразума пореди ЗСО са Републиком Српском, коју сматра најекстремнијом формом покушаја да се избегне "већинство".

Он чак тврди да су основни принципи на којима је РС изграђена (осим, како каже, оног геноцидног) такви да ако су Срби приморани да живе у држави БиХ онда то могу једино у свом правном ентитету, без могућности да дође до "већинства".

А потписивање Споразума о асоцијацији у Бриселу, представници Београда сматрају да су коначно онемогућили "већинство" на Косову, објаснивши у великој мери одакле иде идеолошка почетна тачка за ово политичко постигнуће, констатује Сурои.

Критикујући косовске представнике и њихов покушај да споразум објасне тврдњама да у споразуму не постоје извршне надлежности или чак да је Србија тиме признала Косово, Сурои каже да приштински преговарачи тиме вређају интелигенцију грађана Косова и крију се иза лоших превода или иза циљано двосмислених дипломатских формулација.

Негирајући све покушаје те врсте и наводећи примере, он закључује да су уместо друштва посматрача Срби Асоцијацијом/Заједницом добили правни ентитет који ће имати пуни надзор у вазним областима живота и свим питањима која српска заједница сматра важним или за која вође Асоцијације/Заједнице сматрају да имају за циљ унапредење интереса Срба.

"Пуни надзор", потенцира Сурои, у овом случају је преузимања одговорности над одређеним областима на одређеној територији.

(Танјуг)